

# Ewa Szary-Matywiecka

---

"Z zagadnień teorii eseju (na przykładzie twórczości Jana Parandowskiego)", Alicja Witkowska, "Ruch Literacki" z. 2 (1981) : [recenzja]

---

Biuletyn Polonistyczny 25/3-4 (85-86), 213

---

1982

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ WITKOWSKA Alicja: Z zagadnień teorii eseju (na przykładzie twórczości Jana Parandowskiego). "Ruch Literacki" 1981 z. 2 s. 97-112.

Praca teoretyczno-analityczna zmierzająca do określenia gatunkowych swoistości eseju. Pierwszym zabiegiem podjętym przez autorkę na tej drodze jest wyodrębnienie eseju od eseistyki, obejmującej niejednorodne zjawiska, tkwiące swymi korzeniami i właściwościami w tzw. "literaturze pięknej", publicystyce i wypowiedziach naukowych. Drugim zabiegiem jest wyodrębnienie bardziej jednorodnych grup zjawisk i właściwości (przedmiotowo-tematycznych, kompozycyjno-stylistycznych, poznawczych) związanych z tekstami literackimi, które sprawiają, że są one w stanie pełnić funkcje eseju i są jako takie właśnie rozpoznawane i identyfikowane przez odbiorców. Egzemplifikacją też autorki jest twórczość eseistyczna J. Parandowskiego.

BP/85/86/7

E.Sz.-M.

---

/I/ WYSŁOUCH Seweryna: Problematyka symultanizmu w prozie. Poznań 1981, PWN, UAM, ss. 166, zł 49,-

Wychodząc od genezy i historii terminu, kieruje autorka swe zainteresowanie ku sposobom przełamywania jednoczesności i linearności w epickich relacjach o świecie. Zjawisko symultanizmu byłoby więc albo formą napięcia między "gramatyką" sukcesywnie uporządkowanego tekstu a "semantyką" narracji przywracającej zdarzeniom ich równoczesność, albo narracyjną konwencją sugerującą współistnienie niejednorodnych ciągów zdarzeniowych.

BP/85/86/8

G.B.